

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.14583200>

Accepted: 09.12.2024

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Dijital Yeterliliklerinin İncelenmesi

Examining Digital Competencies of Preschool Teachers

Gülhan GÜVEN

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Eğitimi Ana Bilim Dalı
gulhanguyen@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0007-3597-6301>

Gökçe ASLAN

Millî Eğitim Bakanlığı, Uzman Öğretmen
gkckymk91@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0002-1105-0428>

Okan ASLAN

Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Okul Öncesi Eğitimi
okanaslan@live.com, <https://orcid.org/0000-0003-4885-7831>

Özet

Araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerinin dijital yeterlilik düzeylerini belirlemek, dijital araçları eğitim süreçlerinde ne ölçüde ve nasıl kullandıklarını ortaya koymak ve dijital becerilerini etkileyen faktörleri incelemektir. Bu araştırma, okul öncesi öğretmenlerinin dijital yeterliliklerini incelemeyi amaçladığından, mevcut durumun olduğu gibi yansıtılmasına dayalı bir tarama türünde nitel durum çalışmasıdır. Bu çalışmada, okul öncesi öğretmenlerinin dijital yeterliliklerine ilişkin görüşlerini ortaya koymak amacıyla görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri, 2023-2024 eğitim-öğretim yılı itibarıyla Samsun ilinde görev yapan 10 okul öncesi öğretmen ile gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmeler sonucunda toplanmıştır. Araştırma verilerinin analizi için nitel analiz yöntemlerinden içerik analizi kullanılmıştır. Bu araştırma, okul öncesi öğretmenlerinin dijital yeterliliklerini, dijital araçların eğitimde kullanımını ve karşılaşılan sorunları incelemiştir. Dijital teknolojiler, materyal çeşitliliği sağlama, çocukların ilgisini artırma ve erken teknoloji adaptasyonu gibi avantajlar sunarken, teknolojik altyapı eksiklikleri, pedagojik planlama yetersizlikleri ve dijital beceri eksiklikleri gibi sorunlar, bu araçların etkili kullanımını sınırlamaktadır. Öğretmenler, eğitim seminerleri ve teknolojik donanım desteği gibi çözümleri olumlu karşılarsa da bu desteklerin sürekliliğinde eksiklikler olduğu görülmüştür. Dijital yeterliliklerin geliştirilmesi için hedef odaklı eğitimlerin önemine dikkat çekilmiş ve teknolojinin pedagojik entegrasyonunun güçlendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Bu bulgular, dijital teknolojilerin okul öncesi eğitime etkili entegrasyonu için kapsamlı bir yol haritası sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: okul öncesi, dijital yeterlik, öğretmen

Abstract

The aim of this study is to determine the digital competence levels of preschool teachers, reveal the extent and manner in which they use digital tools in educational processes, and examine the factors influencing their digital skills. As this research focuses on analyzing the digital competences of preschool teachers, it employs a descriptive qualitative case study approach based on presenting the current situation as it is. The interview method was used to explore preschool teachers' perspectives on their digital competences. Data were collected through

semi-structured interviews conducted with 10 preschool teachers working in Samsun during the 2023-2024 academic year. Content analysis, one of the qualitative analysis methods, was used to analyze the data. This study examined preschool teachers' digital competences, the use of digital tools in education, and the challenges encountered. While digital technologies offer advantages such as providing material diversity, increasing children's interest, and fostering early technology adaptation, issues like technological infrastructure deficiencies, lack of pedagogical planning, and insufficient digital skills limit the effective use of these tools. Teachers viewed solutions such as training seminars and technological equipment support positively; however, shortcomings in the continuity of these supports were noted. The findings highlight the importance of targeted training programs to enhance digital competences and emphasize the need to strengthen the pedagogical integration of technology. These results provide a comprehensive roadmap for the effective integration of digital technologies into preschool education.

Keywords: preschool, digital competence, teacher

1. Giriş

1.1. Problem Durumu

Okul öncesi öğretmenlerinin dijital yeterlilikleri, günümüz eğitim sisteminde giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Dijital okuryazarlık, öğretmenlerin eğitim süreçlerinde teknolojiyi etkili bir şekilde kullanabilmeleri için gerekli olan bilgi ve becerileri kapsamaktadır. Bu bağlamda, okul öncesi öğretmenlerinin dijital yeterlilik düzeyleri, hem öğretim kalitesini artırmak hem de çocukların dijital dünyada sağlıklı bir şekilde gelişimlerini desteklemek açısından kritik bir öneme sahiptir (Ogelman et al., 2022; Çiftcioğlu & Işıkoğlu, 2023).

Araştırmalar, okul öncesi öğretmenlerinin dijital okuryazarlık düzeylerinin, çeşitli değişkenler doğrultusunda incelendiğini göstermektedir. Örneğin, Ogelman ve arkadaşları, okul öncesi öğretmenlerinin dijital okuryazarlık düzeylerini belirlemek amacıyla gerçekleştirdikleri çalışmada, dijitalleşmenin eğitimdeki rolünü vurgulamışlardır (Ogelman et al., 2022). Ayrıca, Çiftcioğlu ve Işıkoğlu, öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutumlarını ve dijital okuryazarlık becerilerini incelemiş, bu becerilerin öğretmenlerin eğitim süreçlerini nasıl etkilediğini ortaya koymuşlardır (Çiftcioğlu & Işıkoğlu, 2023). Bu durum, dijital yeterliliklerin öğretmenlerin pedagojik yeterlilikleri üzerinde doğrudan bir etki yarattığını göstermektedir.

Dijital oyunların okul öncesi eğitimdeki rolü de dikkate değerdir. Mehmet, dijital oyunların eğitimde kullanımına yönelik öğretmenlerin algılarını incelemiş ve bu oyunların eğitimdeki potansiyel faydalarını vurgulamıştır (Mehmet, 2023). Yiğit ve Uzun'un çalışmasında ise, öğretmenlerin dijital oyun oynama alışkanlıkları üzerindeki etkileri araştırılmıştır (Yiğit & Uzun, 2022). Bu bağlamda, okul öncesi öğretmenlerinin dijital oyunlar konusundaki bilgi ve tutumları, çocukların dijital dünyada nasıl yönlendirileceği açısından büyük önem taşımaktadır.

Sonuç olarak, okul öncesi öğretmenlerinin dijital yeterlilikleri, eğitim süreçlerinin etkinliği ve çocukların gelişimi açısından kritik bir faktördür. Bu yeterliliklerin artırılması, öğretmenlerin dijital araçları etkili bir şekilde kullanabilmeleri için gerekli eğitimlerin sağlanmasıyla mümkün olacaktır. Böylece, öğretmenler, çocukların dijital dünyada sağlıklı bir şekilde gelişimlerini destekleyebilirler (Ogelman, 2023; Kardeş, 2020).

1.2. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerinin dijital yeterlilik düzeylerini belirlemek, dijital araçları eğitim süreçlerinde ne ölçüde ve nasıl kullandıklarını ortaya koymak ve dijital becerilerini etkileyen faktörleri incelemektir. Ayrıca, dijital yeterliliklerin mesleki gelişimlerine, öğretim yöntemlerine ve sınıf içi uygulamalara olan etkisi değerlendirilerek, bu alandaki ihtiyaç ve eksikliklerin belirlenmesi hedeflenmektedir.

1.3. Varsayımlar

Araştırmaya katılan katılımcıların görüşme sorularına samimi cevaplar verdikleri varsayılmıştır.

1.4. Sınırlılıklar

Bu araştırma 2023-2024 eğitim öğretim yılında Samsun ilinde görev yapmakta olan okul öncesi öğretmenleri ile sınırlıdır.

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, okul öncesi öğretmenlerinin dijital yeterliliklerini incelemeyi amaçladığından, mevcut durumun olduğu gibi yansıtılmasına dayalı bir tarama türünde nitel durum çalışmasıdır. Nitel araştırmalar, algıların ve olayların gerçek bağlamlarında bütüncül bir yaklaşımla ele alınmasını sağlayan bir süreci izler ve bu süreçte genellikle gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemleri kullanılır. Araştırma deseninin oluşturulmasında ve elde edilen verilerin analiz edilmesinde tümevarım yaklaşımı esas alınır (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 41).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Samsun ilinde görev yapan okul öncesi öğretmenleri oluşturmaktadır. Bu bağlamda, 2023-2024 eğitim-öğretim yılı itibarıyla Samsun'da resmi bağımsız anaokulları ve resmi anasınıflarında görev yapan 10 okul öncesi öğretmenine ulaşılmıştır. Araştırmada, amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Bu yöntemin amacı, nispeten küçük bir örneklem oluşturarak, örnekleme yer alan bireylerin heterojenliğini en üst düzeye çıkarmak ve ele alınan problemle ilişkili olabilecek farklı görüş ve deneyimleri kapsayacak bir yapıya ulaşmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s. 108).

2.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin dijital yeterliliklerine ilişkin görüşlerini ortaya koymak amacıyla görüşme yöntemi kullanılmıştır. Stewart ve Cash (1985), görüşmeyi, “önceden belirlenmiş ve belirli bir amaç doğrultusunda gerçekleştirilen, soru-cevap şeklinde ilerleyen karşılıklı ve etkileşimli bir iletişim süreci” olarak tanımlamaktadır. Sosyal bilimler alanında, bireylerin deneyimlerini, tutumlarını, duygularını, inançlarını ve şikâyetlerini anlamada etkili bir yöntem olması nedeniyle sıkça tercih edilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 129). Araştırma kapsamında veriler, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak toplanmıştır. Görüşme soruları, ilgili literatür taraması (örneğin, Şişman, 2015; Taymaz, 2019) dikkate alınarak özenle hazırlanmıştır.

2.4. Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri, 2023-2024 eğitim-öğretim yılı itibarıyla Samsun ilinde görev yapan 10 okul öncesi öğretmen ile gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmeler sonucunda toplanmıştır. Görüşmelerden önce, araştırmaya katılım sağlayacak öğretmenler özenle seçilmiş, tüm okul kademelerini yansıtacak ve farklı perspektifler sunabilecek şekilde çeşitlilik sağlanmıştır. Belirlenen öğretmenlere araştırmanın amacı ve süreci hakkında detaylı bilgi verilerek, veri toplama süreci başlatılmıştır.

2.5. Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin analizi için nitel analiz yöntemlerinden içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, benzer verilerin belirli kavramlar ve temalar etrafında bir araya getirilerek anlamlı bir bütün oluşturulmasını sağlar. Bu yöntemin amacı, toplanan verilerden hareketle açıklayıcı kavramlara ve ilişkili temalara ulaşmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 242). Bu doğrultuda, öğretmenlerle yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen yazılı metinler dikkatlice okunmuş ve sorunlar kodlanarak tematik olarak gruplandırılmıştır. Daha sonra oluşturulan kodlar gözden geçirilerek doğruluk ve tutarlılık kontrolü yapılmıştır. Öğretmenlerin

okul öncesi dijital yeterliliklere ilişkin görüşleri, betimsel analiz yöntemi ile değerlendirilerek ayrıntılı bir biçimde sunulmuştur.

3. Bulgular

3.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine Dair Bulgular

Araştırmanın birinci sorusunda “Okul öncesi eğitimde dijital teknolojilerin kullanılmasını nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu araçlar, çocukların öğrenme sürecine nasıl katkı sağlıyor?” sorusu sorulmuştur. Buna ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıdaki tabloda tema ve kodlara ayrılarak verilmiştir.

Okul Öncesi Eğitimde Dijital Teknolojiler

TEMA	KODLAR	KATILIMCILAR	FREKANS
Okul Öncesi Eğitimde Dijital Teknolojilerin Kullanımı	Eğitimde çeşitlilik sağlama	K1, K3, K5	3
	Çocukların ilgisini artırma	K2, K4, K6	3
	Teknolojiye erken adaptasyon	K7, K9	2
	Eğitimde pedagojik zorluklar	K8, K10	2

Eğitimde Çeşitlilik Sağlama: Katılımcılar (K1, K3, K5), dijital teknolojilerin eğitimde materyal çeşitliliği ve farklı öğrenme ihtiyaçlarına yönelik çözümler sunduğunu belirtmiştir. Bu özellik, öğretmenlerin sınıfta daha zengin içerik sunmalarına yardımcı olmaktadır.

Çocukların İlgisini Artırma: K2, K4 ve K6, dijital teknolojilerin çocukların ilgisini artırma potansiyelini vurgulamıştır. Görsel ve işitsel unsurların öğrenme sürecine olan katkıları bu görüşü desteklemektedir.

Teknolojiye Erken Adaptasyon: K7 ve K9, dijital teknolojilerin çocukları erken yaşta teknolojiye adapte ederek gelecekteki öğrenim süreçlerine hazırladığını ifade etmiştir.

Eğitimde Pedagojik Zorluklar: K8 ve K10 ise dijital teknolojilerin yanlış kullanımı ya da pedagojik planlama eksiklikleri nedeniyle sınıf yönetiminde zorluklara yol açabileceğini dile getirmiştir.

Soruya ilişkin görüş bildiren katılımcıların bazılarının görüşleri doğrudan alıntı olarak aşağıda verilmiştir:

K1: "Tabletler ve akıllı tahtalar sayesinde çocuklara görsel materyaller sunabiliyoruz. Bu, eğitim sürecini çok daha etkili hale getiriyor."

K4: "Animasyonlar ve interaktif oyunlar, çocukların dikkatini çekerken öğrenme süreçlerine daha aktif katılmalarını sağlıyor."

K8: "Dijital araçlar faydalı olsa da, aşırı kullanımı çocuklarda odaklanma sorunlarına yol açabiliyor. Ayrıca, pedagojik olarak dikkatli bir planlama gerektiriyor."

3.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine Dair Bulgular

Araştırmanın ikinci sorusunda “Dijital teknolojilerin eğitimde kullanımıyla ilgili karşılaştığımız en büyük zorluklar nelerdir? Bu zorluklarla başa çıkmak için nasıl çözümler geliştirdiniz?” sorusu sorulmuştur. Buna ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıdaki tabloda tema ve kodlara ayrılarak verilmiştir.

Dijital Teknolojilerin Eğitimde Kullanımında Karşılaşılan Zorluklar Tabloları

TEMA	KODLAR	KATILIMCILAR	FREKANS
Dijital Teknolojilerin Eğitimde Kullanımında Karşılaşılan Zorluklar	Teknolojik altyapı eksikliği	K2, K4, K6, K9	4
	Eğitim materyallerinin yetersizliği	K1, K3	2
	Öğretmenlerin dijital beceri eksikliği	K5, K7, K8	3
	Zaman yönetimi sorunları	K10	1

Teknolojik Altyapı Eksikliği: Katılımcıların büyük bir kısmı (K2, K4, K6, K9), teknolojik altyapının eksikliğini önemli bir zorluk olarak ifade etmiştir. Bu durum, özellikle internet bağlantısı, donanım yetersizliği ve sınıflarda teknolojiye erişimle ilgili sıkıntılardan kaynaklanmaktadır.

Eğitim Materyallerinin Yetersizliği: K1 ve K3, dijital eğitim materyallerinin sınırlı olduğunu belirtmiştir. Öğretmenler, özellikle okul öncesi düzeyde, müfredatla uyumlu dijital içerik bulma konusunda zorluk yaşadıklarını dile getirmiştir.

Öğretmenlerin Dijital Beceri Eksikliği: K5, K7 ve K8, öğretmenlerin dijital teknolojilere yönelik bilgi ve beceri eksikliğinin önemli bir sorun olduğunu ifade etmiştir. Bu eksiklik, teknolojinin etkin kullanımını sınırlamakta ve eğitim sürecini olumsuz etkilemektedir.

Zaman Yönetimi Sorunları: K10, dijital araçların kullanımının, etkin bir zaman yönetimi gerektirdiğini ve bu durumun öğretmenlerin planlama süreçlerini zorlaştırdığını belirtmiştir. Bu bulgular, dijital teknolojilerin eğitimde etkili bir şekilde kullanılabilmesi için hem altyapı hem de öğretmen eğitimi gibi alanlarda geliştirme yapılması gerektiğini göstermektedir. Soruya ilişkin görüş bildiren katılımcıların bazılarının görüşleri doğrudan altını olarak aşağıda verilmiştir:

K2: "Okulumuzda teknolojik donanımlar oldukça sınırlı. İnternet bağlantısı sürekli kesiliyor ve bu durum dersleri planladığımız gibi yürütmemizi zorlaştırıyor."

K7: "Teknoloji kullanmak istiyorum ama bazen nasıl daha etkili kullanacağımı bilemiyorum. Bu konuda daha fazla eğitim almalıyız."

K10: "Dijital araçları derslerime dahil etmek çok zaman alıyor. Hem hazırlık hem de uygulama aşamalarında denge kurmakta zorlanıyorum."

3.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine Dair Bulgular

Araştırmanın üçüncü sorusunda "Okulunuzda dijital teknolojilerin kullanımına ilişkin sağlanan destek ve imkanlar nelerdir? Bu imkanlar yeterli mi?" sorusu sorulmuştur. Buna ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıdaki tabloda tema ve kodlara ayrılarak verilmiştir.

Okulda Dijital Teknolojilerin Kullanımına İlişkin Destek ve İmkanlar Tabloları

TEMA	KODLAR	KATILIMCILAR	FREKANS
Okulda Dijital Teknolojilerin Kullanımına İlişkin Destek ve İmkanlar	Teknolojik donanım desteği	K1, K2, K5	3
	Eğitim ve seminer imkânı	K3, K6, K7	3
	Yönetim desteği	K4, K8	2
	Desteklerin yetersizliği	K9, K10	2

Teknolojik Donanım Desteği: Katılımcılar arasında K1, K2 ve K5, okullarında sağlanan teknolojik donanım desteğinin genel olarak tatmin edici olduğunu ifade etmiştir. Bu destek,

özellikle tabletler, akıllı tahtalar ve projeksiyon cihazları gibi temel teknolojik araçları kapsamaktadır.

Eğitim ve Seminer İmkânı: K3, K6 ve K7, dijital teknolojilerin etkili kullanımı için düzenlenen eğitim ve seminer imkanlarından faydalandıklarını belirtmiştir. Ancak bu fırsatların daha düzenli hale getirilmesi gerektiği de vurgulanmıştır.

Yönetim Desteği: K4 ve K8, okul yönetimlerinin dijital teknolojilerin sınıflarda kullanımı konusunda olumlu yaklaşımlar sergilediğini ve gerekli durumlarda öğretmenlere destek sağladığını ifade etmiştir.

Desteklerin Yetersizliği: K9 ve K10, sağlanan desteklerin yeterli olmadığını dile getirmiştir. Özellikle altyapı eksiklikleri, sınırlı materyal desteği ve teknik sorunlara çözüm bulunmaması bu eksikliğin temel nedenleri arasında gösterilmiştir.

Bu sonuçlar, okullarda dijital teknolojilerin etkin kullanımı için mevcut desteklerin artırılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Özellikle teknolojik altyapının güçlendirilmesi, öğretmen eğitimlerine daha fazla yatırım yapılması ve yönetsel desteklerin sürekli hale getirilmesi önemlidir.

Soruya ilişkin görüş bildiren katılımcıların bazılarının görüşleri doğrudan altını olarak aşağıda verilmiştir:

K2: "Okulumuzda teknoloji altyapısı oldukça iyi, akıllı tahtalar ve projeksiyon cihazları kullanımımıza sunulmuş durumda."

K6: "Dijital araçları daha verimli kullanabilmemiz için düzenli olarak seminerler düzenleniyor. Ancak bu eğitimlerin kapsamı genişletilebilir."

K10: "Destek konusunda ciddi eksiklikler var. Altyapı sorunları ve yeterli donanımın olmaması nedeniyle dijital araçları etkili bir şekilde kullanamıyoruz."

3.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine Dair Bulgular

Araştırmanın dördüncü sorusunda "Dijital araçları kullanma konusundaki kişisel yetkinliklerinizi nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu konuda kendinizi geliştirmek için neler yapıyorsunuz?" sorusu sorulmuştur. Buna ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıdaki tabloda tema ve kodlara ayrılarak verilmiştir.

Dijital Araçları Kullanma Konusundaki Kişisel Yetkinlikler

TEMA	KODLAR	KATILIMCILAR	FREKANS
Dijital Araçları Kullanma Konusundaki Kişisel Yetkinlikler	Yeterli düzeyde yetkinlik	K1, K3, K6	3
	Orta düzeyde yetkinlik	K2, K4, K5	3
	Gelişim ihtiyacı duyma	K7, K8	2
	Profesyonel eğitim alma	K9, K10	2

Yeterli Düzeyde Yetkinlik: K1, K3 ve K6, dijital araçları kullanma konusunda kendilerini yeterli düzeyde yetkin olarak değerlendirmiştir. Bu öğretmenler, dijital teknolojilere yönelik bilgi ve becerilerini, eğitim süreçlerini etkili bir şekilde desteklemek için kullanabilmektedir.

Orta Düzeyde Yetkinlik: K2, K4 ve K5, dijital araç kullanımında orta düzeyde yetkinliklerinin olduğunu ifade etmiştir. Bu öğretmenler, bazı alanlarda yeterli bilgiye sahip olduklarını, ancak geliştirilmesi gereken yönlerinin de bulunduğunu belirtmiştir.

Gelişim İhtiyacı Duyma: K7 ve K8, dijital araçlar konusunda gelişim ihtiyaçlarının olduğunu vurgulamıştır. Bu grup, özellikle eğitimde teknoloji kullanımı konusundaki eksikliklerini fark etmiş ve kendilerini geliştirme arayışında olduklarını dile getirmiştir.

Profesyonel Eğitim Alma: K9 ve K10, dijital araçların etkin kullanımı için profesyonel eğitim aldıklarını ve bu eğitimlerin dijital becerilerini geliştirmede önemli rol oynadığını belirtmiştir.

Bu sonuçlar, dijital yeterliliklerin bireyden bireye farklılık gösterdiğini ve öğretmenlerin bu konuda farklı düzeylerde ihtiyaçlarının bulunduğunu göstermektedir. Eğitim programlarının ve desteklerin bu ihtiyaçlara uygun bir şekilde tasarlanması önemlidir.

Soruya ilişkin görüş bildiren katılımcıların bazılarının görüşleri doğrudan altını olarak aşağıda verilmiştir:

K3: "Teknolojik araçları rahatça kullanabiliyorum. Derslerimde akıllı tahtayı etkin bir şekilde kullanarak çocukların ilgisini çekiyorum."

K5: "Orta düzeyde bilgi sahibiyim, ancak bazı alanlarda daha fazla rehberliğe ihtiyaç duyuyorum. Özellikle yeni çıkan dijital araçları öğrenmek için desteğe ihtiyacım var."

K10: "Aldığım profesyonel eğitimler sayesinde teknolojiyi daha bilinçli ve etkili bir şekilde kullanmayı öğrendim. Bu, hem bana hem de öğrencilerime fayda sağlıyor."

3.5. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine Dair Bulgular

Araştırmanın beşinci sorusunda "Dijital teknolojilerin okul öncesi eğitimdeki geleceği hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu alanda hangi gelişmelerin olmasını bekliyorsunuz?" sorusu sorulmuştur. Buna ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıdaki tabloda tema ve kodlara ayrılarak verilmiştir.

Dijital Teknolojilerin Okul Öncesi Eğitimdeki Geleceği

TEMA	KODLAR	KATILIMCILAR	FREKANS
Dijital Teknolojilerin Okul Öncesi Eğitimdeki Geleceği	Dijital materyal çeşitliliğinin artması	K1, K4, K7	3
	Daha erişilebilir teknolojiler	K2, K5	2
	Öğretmenlerin daha fazla desteklenmesi	K3, K6, K8	3
	Teknolojinin pedagojik entegrasyonu	K9, K10	2

Dijital Materyal Çeşitliliğinin Artması: K1, K4 ve K7, dijital materyal çeşitliliğinin artmasının okul öncesi eğitimin geleceği için önemli bir adım olduğunu belirtmiştir. Daha fazla içerik ve materyal, çocukların farklı öğrenme stillerine uygun kaynaklar sunulmasını sağlayacaktır.

Daha Erişilebilir Teknolojiler: K2 ve K5, dijital teknolojilerin daha erişilebilir hale gelmesini beklemektedir. Bu görüş, her okulun yeterli teknoloji altyapısına sahip olması ve teknolojinin daha uygun maliyetli hale gelmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Öğretmenlerin Daha Fazla Desteklenmesi: K3, K6 ve K8, dijital teknolojilerin etkili bir şekilde kullanılabilmesi için öğretmenlere daha fazla destek sağlanmasının şart olduğunu ifade etmiştir. Bu destek, eğitim programları ve teknik rehberlik gibi alanları kapsamaktadır.

Teknolojinin Pedagojik Entegrasyonu: K9 ve K10, teknolojinin pedagojik açıdan daha etkili bir şekilde entegre edilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Dijital araçların yalnızca teknik olarak değil, eğitim süreçleriyle uyumlu bir şekilde kullanılması gerektiği belirtilmiştir.

Bu sonuçlar, dijital teknolojilerin okul öncesi eğitimdeki geleceğine yönelik iyileştirme alanlarını ve beklentileri ortaya koymaktadır. Dijital materyallerin çeşitlendirilmesi, erişilebilirliğin artırılması ve öğretmenlerin desteklenmesi, bu alandaki en önemli gelişme beklentileri arasında yer almaktadır.

K1: "Çocukların ilgisini çekecek daha çeşitli dijital içeriklere ihtiyaç var. Özellikle okul öncesi müfredatına uygun materyaller artırılmalı."

K5: "Teknolojinin her okulda erişilebilir olması gerekiyor. Maddi imkânlar nedeniyle bazı okullar geri kalabiliyor."

K9: "Dijital araçlar sadece kullanılabilir değil, aynı zamanda eğitim süreçleriyle uyumlu hale getirilirse daha etkili olur."

Soruya ilişkin görüş bildiren katılımcıların bazılarının görüşleri doğrudan altını olarak aşağıda verilmiştir:

4. Sonuç ve Tartışma

Bu araştırma, okul öncesi öğretmenlerinin dijital yeterlilik düzeylerini, dijital araçların eğitim süreçlerinde kullanımını ve bu süreçlerde karşılaşılan sorunları belirlemeye odaklanmıştır. Elde edilen bulgular, dijital teknolojilerin okul öncesi eğitimde etkili kullanımını artırmak için çeşitli eksikliklerin giderilmesi gerektiğini ve bu alanın gelecekteki gelişim fırsatlarını ortaya koymaktadır.

Araştırma bulgularına göre, dijital teknolojiler öğretmenlere eğitimde materyal çeşitliliği sağlama, çocukların ilgisini artırma ve teknolojiye erken adaptasyon imkânı sunmaktadır. Ancak, teknolojinin yanlış kullanımı ya da pedagojik planlama eksiklikleri gibi zorluklar, sınıf yönetimini olumsuz etkileyebilmektedir. Bu nedenle, teknolojinin etkili ve dengeli bir şekilde entegrasyonu gerekmektedir.

Öğretmenler, özellikle teknolojik altyapı eksikliği, eğitim materyallerinin yetersizliği, dijital beceri eksikliği ve zaman yönetimi sorunları gibi zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu sorunlar, dijital araçların etkin kullanımını sınırlamakta ve eğitim süreçlerini olumsuz yönde etkilemektedir. Bu bağlamda, altyapı yatırımları ve öğretmen eğitimlerine öncelik verilmesi gerekmektedir.

Araştırma sonuçları, bazı okullarda teknolojik donanım desteği ve eğitim seminerleri gibi olanakların sunulduğunu ortaya koymuştur. Bununla birlikte, desteklerin sürekliliği ve kapsamı açısından eksiklikler bulunmaktadır. Yönetim desteği olumlu bir etki yaratmakla birlikte, mevcut desteklerin yetersiz olduğu okullar için ek çözümler geliştirilmelidir.

Öğretmenlerin dijital araçları kullanma düzeyleri farklılık göstermektedir. Bazı öğretmenler kendilerini yeterli düzeyde yetkin olarak değerlendirirken, diğerleri gelişim ihtiyacı duyduklarını belirtmiştir. Profesyonel eğitim alan öğretmenler, bu eğitimlerin dijital becerilerini artırmada etkili olduğunu ifade etmiştir. Bu sonuçlar, bireysel dijital yeterliliklerin geliştirilmesi için hedef odaklı eğitim programlarının önemini vurgulamaktadır.

Öğretmenler, dijital materyal çeşitliliğinin artması, teknolojinin daha erişilebilir hale gelmesi, öğretmenlerin daha fazla desteklenmesi ve teknolojinin pedagojik entegrasyonunun sağlanması gerektiğini ifade etmiştir. Bu beklentiler, dijital teknolojilerin okul öncesi eğitime daha etkin bir şekilde entegre edilmesi için bir yol haritası sunmaktadır.

Okul öncesi öğretmenlerinin dijital yeterlilik düzeyleri, eğitim süreçlerinde dijital araçların kullanımı ve karşılaşılan sorunlar, günümüz eğitim sisteminin önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Araştırma bulguları, dijital teknolojilerin öğretmenlere eğitimde materyal çeşitliliği sağlama, çocukların ilgisini artırma ve teknolojiye erken adaptasyon imkânı sunduğunu göstermektedir. Ancak, teknolojinin yanlış kullanımı ve pedagojik planlama eksiklikleri gibi zorluklar, sınıf yönetimini olumsuz etkileyebilmektedir (Özmen, 2023; Ogelman, 2023). Bu durum, dijital teknolojilerin etkili ve dengeli bir şekilde entegrasyonunun gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Öğretmenler, dijital araçların etkin kullanımını sınırlayan çeşitli zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu zorluklar arasında teknolojik altyapı eksikliği, eğitim materyallerinin yetersizliği, dijital beceri eksikliği ve zaman yönetimi sorunları yer almaktadır (Ocak & Karakuş, 2018; Mengi & Alpdoğan, 2020). Bu sorunlar, öğretmenlerin dijital yeterliliklerini geliştirmelerini engelleyerek eğitim süreçlerini olumsuz yönde etkilemektedir. Dolayısıyla, altyapı yatırımları ve öğretmen eğitimlerine öncelik verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır (Kabaran & Usun, 2021).

Araştırma sonuçları, bazı okullarda teknolojik donanım desteği ve eğitim seminerleri gibi olanakların sunulduğunu ortaya koymaktadır. Ancak, bu desteklerin sürekliliği ve kapsamı açısından eksiklikler bulunmaktadır. Yönetim desteği olumlu bir etki yaratmakla birlikte,

mevcut desteklerin yetersiz olduğu okullar için ek çözümler geliştirilmesi gerekmektedir (Yılmaz & Doğusoy, 2020; Aslan et al., 2021). Bu bağlamda, öğretmenlerin dijital araçları kullanma düzeyleri arasında belirgin farklılıklar gözlemlenmektedir; bazı öğretmenler kendilerini yeterli düzeyde yetkin olarak değerlendirirken, diğerleri gelişim ihtiyacı duyduklarını belirtmektedir (Yontar, 2019; Coştu & İlgün, 2020).

Profesyonel eğitim alan öğretmenler, bu eğitimlerin dijital becerilerini artırmada etkili olduğunu ifade etmektedir. Bu sonuçlar, bireysel dijital yeterliliklerin geliştirilmesi için hedef odaklı eğitim programlarının önemini vurgulamaktadır (Harman & Yenikalayci, 2021; Demiröz, 2024). Öğretmenler, dijital materyal çeşitliliğinin artması, teknolojinin daha erişilebilir hale gelmesi, öğretmenlerin daha fazla desteklenmesi ve teknolojinin pedagojik entegrasyonunun sağlanması gerektiğini ifade etmektedir. Bu beklentiler, dijital teknolojilerin okul öncesi eğitime daha etkin bir şekilde entegre edilmesi için bir yol haritası sunmaktadır (Çiftcioğlu & Işıkoğlu, 2023; Köde & Çoklar, 2020).

Sonuç olarak, okul öncesi öğretmenlerinin dijital yeterlilik düzeylerinin artırılması, eğitim süreçlerinin kalitesini yükseltmek ve çocukların dijital dünyada sağlıklı bir şekilde gelişimlerini desteklemek için kritik bir öneme sahiptir. Eğitim politikalarının, öğretmenlerin dijital yeterliliklerini artırmaya yönelik stratejiler geliştirmesi ve bu stratejilerin uygulanabilirliğini sağlaması gerekmektedir (Babacan, 2022; İskender, 2023).

Bu makale Doç. Dr. Gülhan GÜVEN danışmanlığında, Okan ASLAN tarafından hazırlanan “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Dijital Yeterliliklerinin İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Kaynaklar

- Aslan, A., Durukan, Ü., & Batman, D. (2021). Fizik, kimya ve biyoloji öğretmenlerinin 3-boyutlu kati model tasarım ve kullanım ihtiyaçlarına genel bir bakış. *International Journal of 3d Printing Technologies and Digital Industry*, 5(3), 515-534. <https://doi.org/10.46519/ij3dptdi.991955>
- Babacan, M. (2022). Examination of digital literacy levels of music teacher candidates. *Journal of Academic Social Resources*, 7(Cilt 7 Sayı 43), 1348-1351. <https://doi.org/10.29228/asrjournal.65839>
- Coştu, S. and İLGÜN, Ş. (2020). Matematik eğitimine yönelik geliştirilen materyallerin paylaşımında üniversite okul işbirliği açısından mevcut durumun tespitine yönelik bir çalışma. *E-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7(3), 367-389. <https://doi.org/10.30900/kafkasegt.826264>
- Çiftcioğlu, M. and Işıkoğlu, N. (2023). Investigation of pre-school teacher candidates' attitudes towards distance education and digital literacy skills in terms of various variables. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43(1), 147-181. <https://doi.org/10.17152/gefad.1194652>
- Çiftcioğlu, M. ve Işıkoğlu, N. (2023). Investigation of pre-school teacher candidates' attitudes towards distance education and digital literacy skills in terms of various variables. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43(1), 147-181. <https://doi.org/10.17152/gefad.1194652>
- Demiröz, S. (2024). Acil uzaktan eğitim sürecinde sınıf öğretmenlerinin algıları üzerine bir inceleme. *Yaşadıkça Eğitim*, 38(2), 392-409. <https://doi.org/10.33308/26674874.2024382703>
- Harman, G. and Yenikalayci, N. (2021). Pre-service science teachers' awareness towards biodiversity. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 11(1), 1-25. <https://doi.org/10.18039/ajesi.745397>

- İskender, H. (2023). Türkçe öğretmenlerinin dijital materyal tasarımı yeterliklerinin incelenmesi. *International Journal of Language Academy*, 48(48), 318-330. <https://doi.org/10.29228/ijla.73664>
- Kabaran, G. and Usun, S. (2021). Dijital materyal tasarımı yeterlikleri ölçeği (dmtö): bir ölçek geliştirme çalışması. *Eğitim Teknolojisi Kuram Ve Uygulama*, 11(2), 281-307. <https://doi.org/10.17943/etku.864296>
- Kardeş, S. (2020). Erken çocukluk döneminde dijital okuryazarlık. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 827-839. <https://doi.org/10.17679/inuefd.665327>
- Köde, K. and Çoklar, A. (2020). Examining the selection and use criteria of digital and non-digital materials of teachers. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 18(2), 893-909. <https://doi.org/10.37217/tebd.799527>
- Mehmet, G. (2023). Anne ve okul öncesi öğretmeni olarak dijital oyuna bakış. *Ibad Sosyal Bilimler Dergisi*, (15), 1-30. <https://doi.org/10.21733/ibad.1240980>
- Mengi, A. and Alpdoğan, Y. (2020). Covid-19 salgını sürecinde özel eğitim öğrencilerinin uzaktan eğitim süreçlerine ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 413-437. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.776226>
- Ocak, G. and Karakuş, G. (2018). Öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık öz-yeterliliği ölçek geliştirme çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 1427-1436. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.1931>
- Ogelman, H. (2023). Okul öncesi öğretmeni adaylarının dijital okuryazarlık öz yeterlik ile teknolojiye yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(2), 195-224. <https://doi.org/10.31463/aicusbed.1302926>
- Ogelman, H. (2023). Okul öncesi öğretmeni adaylarının dijital okuryazarlık öz yeterlik ile teknolojiye yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(2), 195-224. <https://doi.org/10.31463/aicusbed.1302926>
- Ogelman, H., Demirci, F., & Güngör, H. (2022). Okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin dijital okuryazarlık düzeylerinin incelenmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 12(1), 235-247. <https://doi.org/10.24315/tred.887072>
- Özmen, A. (2023). Öğretmen adaylarının dijital akıcılık düzeyleri ile çevrimiçi öğrenme tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 14(2), 1632-1653. <https://doi.org/10.51460/baebd.1377779>
- Yılmaz, M. and Doğusoy, B. (2020). Öğretmen adaylarının dijital vatandaşlık düzeylerinin belirlenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 28(6), 2362-2375. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.692492>
- Yiğit, N. ve Uzun, E. (2022). Erken çocukluk dönemindeki çocukların dijital oyun oynama alışkanlıklarına ilişkin öğretmen görüşleri. *Uluslararası Bilim Ve Eğitim Dergisi*, 5(1), 1-15. <https://doi.org/10.47477/ubed.1030715>
- Yontar, A. (2019). Digital literacy levels of teacher candidates. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(4), 815-824. <https://doi.org/10.16916/aded.593579>